

כלי מחקר זה נלקח מתוך [מאגר כלי המחקר](#) של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית והסובבים אותם.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

☼ **שם הכלי:** שאלון סגנון התקשרות של הילד

☼ **פותח בשנת:** 1987, **על ידי:** האזן ושבר (Hazan & Shaver, 1987).

☼ **תורגם לעברית בשנת:** 1988, **על ידי:** טולמץ.

1	מטרת הכלי	לבדוק את הכישורים הקוגניטיביים בהקשרים חברתיים.
2	סוג כלי המחקר	שאלון
3	אוכלוסיית היעד	מתבגרים עם פיגור שכלי קל ובינוני, נוער ומבוגרים בגילאי 16-62 שנים
4	אופי הדיווח	דיווח עצמי
5	מבנה הכלי	דודג' השתמש במקור בהצגת שני תסריטי וידאו מלווים בסדרת שאלות, כשעל סמך תשובות הנבדקים הוערכו הכשרים הקוגניטיביים השותפים בתהליכי עיבוד מידע החברתי במודל. במחקר של רביד-אנושי (2005), בו בוצעה התאמה לאוכלוסייה הנחקרת, נעשה שימוש בשלושה הקשרים חברתיים שמצטאים מצבי קונפליקט: "כניסה לקבוצת הגיל" (ניסיון של הפרט להשתלב בקבוצה), "פרובוקציה מכוונת" (הילד קורבן באופן מכוון) ו"פרובוקציה עמומה" (הילד נפגע אך לא מתו כוונת תחילה) (Tur-Kaspa & Bryan, 1994). לאחר השמעת מצבי ההקשר החברתי הנבדק התבקש להשיב לסדרת שאלות המאפשרת להעריך את היכולות והקשיים של הנבדק בששת שלבי המודל לעיבוד המידע החברתי. במחקר של ניסים (2014) נעשה שימוש בשני מצבי קונפליקט: "כניסה לקבוצת הגיל" ו"פרובוקציה עמומה".
6	סוג סולם המדידה	קידוד וציון בהתאם להנחיות המופיעות בכל פריט ופריט.
7	סוג הפריטים בכלי	שאלות פתוחות, כאשר ניקוד התשובות מבוסס על קריטריונים.
8	אורך הכלי	10 שאלות לכל תסריט.
9	מהימנות	לא צויין.
10	תקיפות	לא צויין.

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי:

שם המחקר	מק"ט
רביד-אנושי מורן (2005). השפעת מצבי רגש על תהליכי עיבוד מידע חברתי בקרב מתבגרים עם פיגור שכלי קל ובינוני. אונ' תל אביב. תואר שני. מנחה: ד"ר טור כספא חני.	517 למחקר המלא
שושנה ניסים (2014). טרילוגיה של תופעת המנהיגות באוכלוסיה בעלת מוגבלות שכלית: כישורים, סגנון מנהיגותי ויחסי הגומלין בין מנהיגים למונהגים. עבודת גמר המוגשת כמילוי חלק מהדרישות לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" בבית הספר לחינוך אוניברסיטת בר-אילן. בהנחיית: פרופ' חפציבה ליפשיץ וד"ר יוסף קליין.	581 למחקר המלא

- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)

שאלון תהליכי עיבוד מידע חברתי (Social information-processing skills)

Dodge, 1986

שאלות מנחות לאיבחון תהליכי עיבוד מידע חברתי (Tur-Kaspa & Bryan, 1994) על פי המודל של דודג' (Crick & Dodge, 1994).

סיטואציה חברתית לדוגמה: "הצטרפו לקבוצת הגילי". "בהפסקה אין לדניאל מה לעשות. הוא רואה בחצר שני חברים משחקים בכדור, והוא מאוד רוצה לשחק איתם. דניאל ניגש אליהם, אבל הם ממשיכים לשחק".

א. "ספר לי את כל מה שאתה זוכר מהסיפור שהוקרא לך עכשיו."

שלב 1: תהליך ההצפנה- התשובות נ=מנוקדות בסקאלה של עד 25 נקודות, לפי יחידות מידע הנאמרות בסך הכל בקטעים המסופרים. (משתנה אינטרוולי 0-25).

ב. "מה הבעיה פה?"

שלב 2: ייצוג מנטלי ופרשנות- התשובות סווגו למוקד שליטה פנימי-שיוך אחריות המצב לדמות שניסיונותיה להשתלב במשחק לא היו מספיק טובים ולכן הניסיון נכשל, מול מוקד שליטה חיצוני- מתן אחריות ל"אחרים" שבגינם הילד איננו מצליח להשתלב. (משתנה דיכוטומי 0/1).

ג. "למה לדעתך שני החברים לכתה המשיכו לשחק ולא הציעו לדניאל להצטרף אליהם?"

שלב 2: ייצוג מנטלי ופרשנות- התגובות נוקדו לפי שתי אפשרויות: ייחוס כוונה עוינת (0), ייחוס כוונה שאינה עוינת (1). (משתנה דיכוטומי).

ד. "אם אתה היית באותו מצב כמו דניאל, מה היית רוצה שיקרה?"

שלב 3: הבהרת מטרות- א. הילד מסוגל לקבוע או לציין הע מטרותו בסיטואציה החברתית. 0=לא מסוגל/ <1 מס' מטרות שמציג. ב. סוג המטרה: פנימית- השגת מצב רגשי מסוים כגון להיות שמח, להימנע ממבוכה... חיצונית- כגון להיות ראשון בתור, לנקום בתוקף וכו'...

ה. "ספר לי מהם לדעתך, כל הדברים שדניאל יכול לעשות במצב הזה. מה עוד? מה עוד?"

שלב 4: חיפוש תגובה- לפי מספר אלטרנטיבות נודק מ-0 ומעלה (משתנה אינטרוולי). מעבר לכך נערכה חלוקה לתדירות מספר סוגי התגובה: יעילה, תוקפנית, פסיבית-נמנעת, פנייה לדמות שלישית, לא יעילה, אחרים. (סולם אינטרוולי- מחושב לפי אחוזי תגובה מתוך סך הכל התגובות).

ו. "האם לדעתך כל אחד מהרעיונות שהצעת הוא רעיון רע, בינוני או טוב?"

שלב 4: הערכה בתהליך חיפוש תגובה - נוקד ב-3 רמות (משתנה קטגוריאלי: 1-רע, 2-בינוני, 3-טוב).

ז. "הצעת מספר פתרונות לבעיה, בוא נניח, שאתה נמצא באותו מצב כמו דניאל, באיזה פתרון היית בוחר?"

שלב 5: בחירת התגובה המתאימה - נוקד לפי תגובה לא הולמת (0) ותגובה הולמת (1). (משתנה דיכוטומי).

ח. "הנה רשימה של פתרונות אחרים אפשריים, הקשב היטב, ואמור לי אם להערכתך כל פתרון הוא רע, הוגן או טוב".

שלב 5: הערכת תגובות מוצגות - נוקד ב-3 רמות (משתנה קטגוריאלי 1-3).

ט. "עכשיו לאחר ששמעת מספר דרכים להתמודד עם המצב באיזה מהם אתה היית בוחר?"

שלב 5: קבלת החלטה - נוקד לפי 2 רמות: (0) פתרון לא מתאים, (1) הפתרון המתאים. (משתנה דיכוטומי).

י. "אחד מהדברים שאתה יכול לעשות הוא לבקש יפה מחבריד לכתה להצטרף למשחק. הוא נניח שאתה במצב של דניאל, אתה מוכן להציג בפני איך תבקש מהם לצטרף?"

שלב 6: ביצוע התנהגות נבחרת - נוקד לפי 3 רמות: (1) לא יעיל, (2) יעיל, (3) יעיל מאוד (משתנה קטגוריאלי).